

Темэр: Зэрызыхуагъазэ псалъэ, абы щагъэувыр нагъыщэхэр.

Мурадхэр:

1. Зэрызыхуагъазэ псалъэм теухуауэ ялэ гурылуэныгъэр къэпщытэжын, абы нэхърикуууэщыгъэгъуэзэн, зэрызыхуагъазэ псалъэу къагъэсэбэппсалъэль эпкъыгъуэхэр, абыхэм я къэклуэклар, ахэрубгъуауэ, мыубгъуауэ щытынклэ зэрыхъунур, абыхэм я къэпсэлъыклар, нагъыщэ зэрыщагъэувыр гурылуэгъуэ ящыщлын.
2. Зэрызыхуагъазэ псалъэхэр я бзэмкъыщагъэсэбэпыфугъэсэн, я бзэмзегъэужьын,
3. Я бзэр, я хэкур флыуэ лъагъунымкъыхуеджэн.

Къэгъэсэбэпыхъэхэр: учебникыр, карточкэхэр, схемэхэр, урокым ехьэлла презентацир, видеофильм, текст кыхэхэхэр.

Урокым и еклуэклар. №1

- I. **Къызэщытэзыкъуэ дакъыкы.**
- II. **Егъэджаклуэм и хэзыщэпсалъэмакъ.**

Егъэджаклуэ: Фи махуэ флыуэ! Нобэурокир езгъэклуэклунур сэраш, Куба етлуанэ курыт еджаплэм адыгэбзэмрэ литературэмрэ щегъэджаклуэ Нэгуэр Аминэщ. Урокым и пэщлэдзэу фезгъэплъыну сыхуейт зы видеофильм клэщл цыкы. Гупсэхууфеплъ, федалуэ. Сыту плэрэ ар зытеухуар, сыт фигу къыгъэклрэ? (Видеофильмыр) Адэклэ сыхуейт гупитлу зыдгуэшыну, дэтхэнэгупмизэгъусэу, фызэдждэнджэщурэсурэтзырыз схувощл фи хэкум хувилэ лъагъуныгъэр е ар зэрыхъунуфызэрыхуейркыщыгъэльэгъуауэ, къыхуеджэныгъэ (хуэзгъэуш) псалъэухазырызизэхэфлъхъэ (дакъыкытлщыклар мэлажэ, ятхапсалъэухахэрзэпкърах). №2-8

Егъэджаклуэ: Си Хэкудыщэ, уиналгъэремыху. Сытхуэдэ къэпсэлъыклар илэ мы псалъэухам? Сыту плэрэ ар зыхуэгъэзар?

Егъэджаклуэ: Дэ

куэдрэдибзэмкъыщыдогъэсэбэпзыгуэрым зэрызыхуэдгъазэпсалъэхэр е лъэлыклар, е унафэклэ, е ауэ жытлар зыхуэгъэзар налуэ хъун щхъэклэ. Нобэрейурокиртеухуауэщытынуцзэрызыхуагъазэпсалъэхэм. №9-10

Егъэджаклуэ: Иджыпстуфыкъезгъэблэгъэнусыхуейщ «Зэрызыхуагъазэпсалъэм теухуауэ» щлэныгъэ-къэхутаклуэ конференцим. Дэтхэнэзымиезымкъэфхутэнуцзэрызыхуагъазэпсалъэм теухуауэ фымыщлэ куэд. Гуп къэсхунклар лэжыгъэзырыз филэнуц. Япэгупымдызэреджэтхылъыркыагъэсэбэпурэкъахутэнуцзэрызыхуагъазэпсал

ьэр зищлысыр, псалъэухам щилэ синтаксическэкьалэныр, кьызэрык1уэ псалъэльэпкьыгъуэр, и зэхэтык1эр, нэгъуэщ1 1уэхугъуэхэри. §32н. 76 (Дакьикъэ зыбжанэк1э а напэк1уэц1ым щолажъэ.)

Ет1уанэ гупымтаблицэр кьагъэсэбэпк1эрэ кьахутэнхуейщзэрызыхуагъазэпсалъэхэм псалъэухамщаубыд увып1эр, и кьэпсэлъык1эм илэ щхьэхуэныгъэхэр, нагъыщэщагъэувыр. №11

Егъэджак1уэ: Сыт зэрызыхуагъазэ псалъэк1э зэджэр? №12

(Зэрызыхуагъазэпсалъэхэм псалъэрзыхуэгъэза ц1ыхум, псэущхьэм е мыпсэупредметым и ц1эр кьрелуэ. Ар грамматическэк1э псалъэухамепхакъым)

Егъэджак1уэ: Псалъэухахэрзэгъэпщэн: Сыту уабрагъуэ, 1уащхьэмахуэ.- 1уащхьэмахуэ бгыабрагъуэщ. (псалъэухамипкь итк1э теоретическэ материалырзэпкьрах.)

Текст №13

... Ныбжыщ1ит1ым загъэпсэхуанэужь, кьэтэджащ, захуапэхэри я нэгузрагъэужьынхэу «Пелуаным» и палубэмкьытехьащ. (1)

- Мес, модыгъэмибгъуищхьэрэлъэныкьуэрщ Айшэтдыкьыщальхуа щ1ынальэр – Кавказыр. (2)

- Зик1 си ф1эщ хьуркьымди 1уащхьэмахуэ слъагъужыну Зырамыку. (3) Си анэ 1эф1ым иужьк1э, ди кьуак1эбгык1эхэрат си гумсхуимыгъэхууцытар. (4)

- Пэжщ АйшэтХэку ф1ылъагъуныгъэм нэхьлэщ зэрыщымылэр. (5) Сэри зыхэсщ1ащ ар мы зытхьэмахуэм. (6)

- Зырамыкуситщуйпашхьэм... (7) Сигурихуэбэжащ, щ1ы1эми си1ыгъыжкьым... (8) Уэ кьысхуэпщ1ар уасэншэщ. (9) Сэ слэк1ынур зыщи, си гумсыпсэхуу мытк1уж 1эф1у изгъэлъынщ. (10)

- Айшэтсэзыри щ1ыхуэу пхуэсщ1акъым. (11) Ар лъэпкькьалэн 1уэхуш. (12) Уианэ Сэтэнейестапсалъэщ. (13)

Лэжыгъэхэр: зэрызыхуагъазэпсалъэхэркьэгъуэтын, нагъыщэхэргъэувыжын, я увып1эхэр убзыхун. (Лэжыгъэряханэужь, зырахъуэжрикьапщытэ) №14-15

Зэрызыхуагъазэпсалъэхэм теухуауэ кьэтщ1ахэр кьэдгъэсэбэпурэжэуаппэжыркьыхэтхынщ. №16

1. Зэрызыхуагъазэ псалъэхэр – ар зыпсалъэу е псалъэзэпхауэ кьок1уэ, жалэр зыхуэгъэзаркьагъэлягъуэу.

2. Зэрызыхуагъазэ псалъэхэм кьэпсэлъык1э щхьэхуэ илэщ-зыгуэрымеджэузыхуигъазэу.

3. Зэрызыхуагъазэ псалъэхэр псалъэухам и пкьыгъуэхуоувэ.

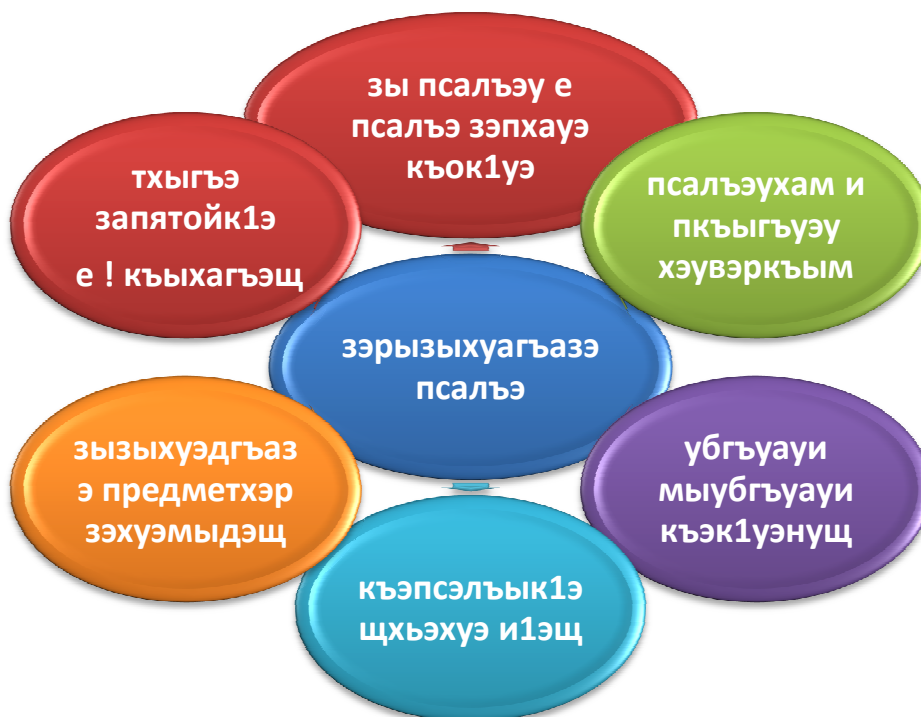
4. Зэрызыхуагъазэпсалъэхэрименительнэпадежымиту к1эух пымыту кьэк1уэ

5. Зэрызыхуагъазэпсальэхэрубгъуауимыубгъуауи щытынк1э хьунуц.
6. Зэрызыхуагъазэпсальэхэрсэ зы1ут предмету ф1эк1 къак1уэркъым.
7. Зырызыхуагъазэпсальэхэрсальэхуам и сыт хуэдэ щ1ып1эми хэувэнущ.
8. Зэрызыхуагъазэпсальэхэртхыгъэм запятойк1э кыхагъэк1, псальэхуам и пэмиту щ1эгъэхуэбжъауэ къапсэлымэ, хэ1этык1а нэхьыщэк1э кыхагъэщ.

Дижэуапхэр кыдопщытэ №17

- 1.+
- 2.+
- 3.-
- 4.+
- 5.+
- 6.-
- 7.+
- 8.+

Егъэджак1уэ: Аращи, зэрызыхуагъазэпальэхэм и щытык1э нэхьыщхьэукъэтхутащ: №18

III. Яджарзэрыгъэубыдын (лэжыгъэр т1урыту зэдзылауэ ягъэзащ1э, иужьк1э езыр – езырукъапщытэж) №19-20

Псалъэухахэр	Зэрызэхэтыр (убгъуамыубгъуа)	Здэщыт щ1ып1эр	Щытыпхъэнагъ ыщэхэр	Схемэр
Щы1экъым мыбызымахуи 1уашхэмахуэ сигъэльэгъуфу, Щы1экъым мыбызыани Нанэуэщхьу 1э къыздилэфу				
Умыдзыхэ си нанэдыщэ Л1ы ищ1ынщ уикъуэр 1эшт1ымым, Зэман к1эщ1к1э ар нэк1уэжынщи, ЩыплъэжынщБахъсэнаузым				
1уашхэмахуэ 1уашхэмахуэ Щ1ымахуафэр зэтезмых, Уибынхахуэм и ф1эхъусыр, Пшэрзытехи, уэ къелых.				
Насып уи1эщ гъатхэдахэ Хъуа и хэк1ыр уи гуф1ак1уэщ, Щыгъынпсоми я нэхъдахэр Зыщат1агъуэ уэ убжьыф1эщ.				
Щ1имыгъуэ пыпщэуди гуф1эгъуэм Лъэбакъуэ тчыхук1э дощ1ыр лъэщ, Уэди зэф1эк1ым хыбогъахуэ, Догъэбагъуэ си Хэкульэщ.				

IV. Урокыр къызэщ1экъуэжын, оценкэхэряхуэгъэувын. №21

V. Унэлэжыгъэетын.

1. §32 н.76, л. 108 (жэрыуатэу), л.109 (тхыгэу)

VI. Оценкэхэряхуэгъэувыжын.

VII. Рефлексия №23

Егъэджак1уэ: Диуроком и к1эхуы сыхуейтзыхьыбар вжес1эну.

Зы л1ыжь губзыгъэгъуэгумтету к1уэрт. Ар хуэзащмахуэ псом лэжъа, мывэхэрмэждыт ящ1ым папщ1э къезыхьэл1а щ1алищым.

Л1ыжьыр къэувылэри зы щ1алэм еупщ1ащ: «Сыт уэнобэ пщ1ар?» Абы къэгубжъауэ жи1ащ мывэхэр къызэрырильэфэк1ар. Ет1уанэм л1ыжьыр щепщ1ым, жи1ащ: « Сэ си къалэныр згъээщ1ащ». Ещанэм щепщ1ым, гуф1эжу жэуапкъритащ: «Сэмэжджыт зыщ1хэм садэ1эпыкьуащ»

Егъэджак1уэ:Ц1ык1ухэ, дэриуроком щытщ1а лэжыгъэркъэдвэпщытэт.

Хэтыпэ щ1алэм хуэдэулэжъар? (къехьэлъэк1ыу)

Хэт ет1уанэ щ1алэм хуэдэулэжъар? (зэрыхузэф1эк1к1э)

Хэтешанэ щ1алэм хуэдэулэжъар? (ф1эф1у, гукьыдэж и1эу)

Мастер -класс

"Зэрызыхуагъазэ псалъэ,
абы щагъэуэв нагъыщэхэр"

*Куба етIуанэ курыт еджанIэм
адыгэбзэмрэлитературэмрэ и егъэджакIуэ
Нэгүэр А.А.*

2013гъ